

Danica Gotlih, OŠ bratov Polančičev Maribor

FORMATIVNO SPREMLJANJE ALI KAKO VIDETI GOZD IN DREVEŠA

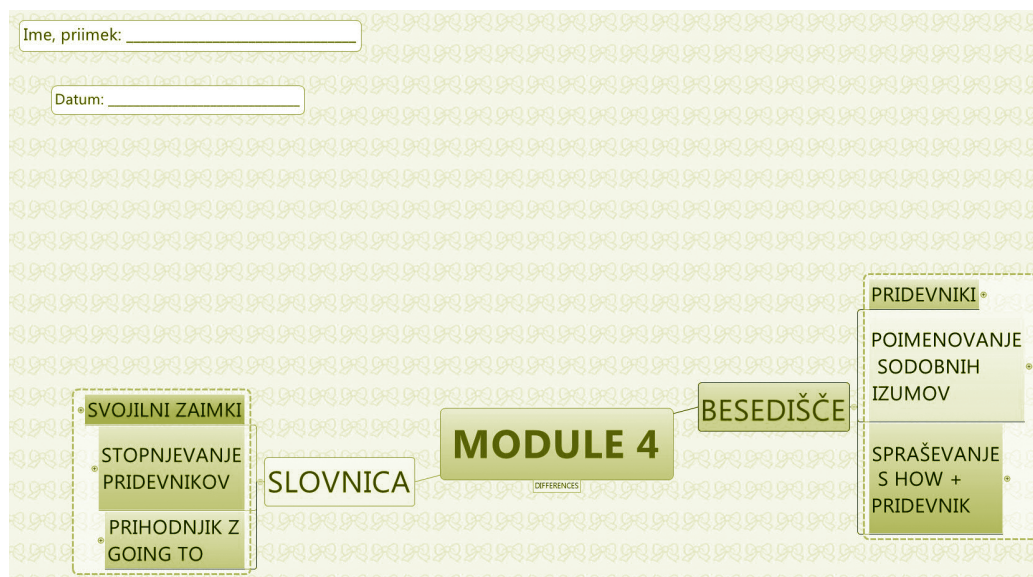
Ljudje nismo bitja trenutka, naša znanja, sposobnosti in vedenja niso v celoti izraženi kadar koli in v katerem koli trenutku, ampak se tako izkazujejo lahko le delčki naših znanj, sposobnosti in vedenj. Zakaj torej ocenjevati, meriti in dajati dokončne sodbe o tako pomembnem področju s trenutnimi dejavnostmi, tj. s sumativnim ocenjevanjem? Če je naloga šole (na)učiti, zakaj torej pogosto zaključiti proces učenja s podelitvijo ocene kot končne sodbe o določenem znanju? Če podamo učencu večplastno povratno informacijo o dobrih in slabih straneh njegovega znanja, če ga usmerjamo k izboljšanju naučenega, če mu pojasnimo morebitne pomanjkljivosti, mu s tem pomagamo pri nadaljnjem procesu učenja. Takšen pristop pa od učitelja zahteva drugačen in bolj individualen pristop. Učitelji se pogosto pritožujemo nad kampanjskim učenjem učencev, a s sumativnim ocenjevanjem marsikdaj le-to nehote celo poglobljamo. Učenci se učijo za preizkus znanja, ob napovedanem spraševanju. Navzoča je bojazen, da se učenci ne bodo učili, če ne bodo nagrajeni takoj, in to z oceno. Tako se vedno znova rojeva družba, ki hlasta za takojšnjimi materialnimi potrditvami. Žal takšna družba že obstaja in treba bi bilo prekiniti začarani krog. Tega nikakor ni mogoče storiti nekje na sredini in kljub dokazovanju, kako se učimo za življenje, kako je pomembno vseživljenjsko izobraževanje, kako je treba znanja povezovati, razmišljati poglobljeno, reševati probleme ..., še vedno korakamo po poti najlažjega, kar dolgoročno nikakor ni najboljše.

FORMATIVNO SPREMLJANJE ALI KAKO VIDETI GOZD IN DREVEŠA

Na predmetni stopnji prihajajo učenci k pouku k posameznim predmetom pogosto kot k dejavnosti, o kateri predhodno ne razmišljajo veliko, kjer se bo nekaj zgodilo, kjer bodo vodeni, nato preusmerjeni (po urniku) k drugi dejavnosti, ki bo prekrila predhodno. In zato se vsaki posvečajo po delčkih. Celota je razdrobljena in jo je treba sestaviti kot sestavljanke, kjer se smiselna slika pojavi šele ob sestavi vseh posameznih delcev. Kako videti drevesa in gozd, kako povezati posamezne delčke znanja v celoto? To je predvsem pomembno pri predmetih, kjer je zahtevana kontinuiteta, kot so jeziki, matematika itd.

Formativno spremljanje nam pri ustvarjanju te celote lahko uspešno pomaga. Po Wiliamu (2013) formativno vrednotenje predvideva pet strategij, ki učencem omogočajo doseg tega cilja, tj. soudeležnost pri določanju in razumevanju namenov učenja in kriterijev za uspeh, priprava takšnih dejavnosti v razredu, s katerimi je mogoče pridobiti dokaze o učenju, zagotavljanje povratnih informacij, ki učence pomaknejo naprej, aktiviranje učencev, da postanejo drug drugemu vir poučevanja in da samoobvladujejo svoje učenje.

S sedmošolci smo pri angleškem jeziku za načrtovanje, povratno informacijo in (samo)vrednotenje uporabljali program xMind. Cilje, ki jih po učnem načrtu morajo

Slika 1: Načrt dela za približno dva prihodnja meseca

